

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Timofti Vladimir

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Stoianova Olga în numele inculpatului Arseni Valeriu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2015, în cauza penală în privința lui

Arseni Valeriu Vasile, născut la 07.01.1978, originar și domiciliat or. Strășeni, str. Frunze, nr. 5.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. Prima instanță: 05.01.2015 – 16.04.2015;*
- 2. Instanța de apel: 21.05.2015 – 11.06.2015;*
- 3. Instanța de recurs: 10.02.2016 – 20.04.2016.*

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 16 aprilie 2015, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, inculpatul Arseni Valeriu Vasile a fost recunoscut vinovat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal (în redacția legii penale din 18.04.2002) și stabilită pedeapsa în baza art. 88 pct. 6) Cod penal (în redacția legii penale din 24.04.1961) de 12 (doisprezece) ani și 8 (opt) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Termenul executării pedepsei, calculîndu-se din data de 16 aprilie 2015, cu includerea în acest termen perioada aflării în stare de arest de la 03 martie 2014 și pînă la 16 aprilie 2015, cu menținerea în privința inculpatului Arseni Valeriu măsura preventivă arestul.

Acțiunea civilă depusă de succesorul victimei Mîrza Tamara a fost admisă parțial, dispunîndu-se încasarea din contul lui Arseni Valeriu Vasile în beneficiul succesorului victimei Mîrza Tamara cu titlu de prejudiciul moral suma de 100 000 (una sută mii) lei, iar în partea încasării prejudiciului material i s-a explicat dreptul de a se adresa în instanța de judecată cu acțiune civilă conform procedurii generale.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului Arseni Valeriu Vasile în beneficiul Spitalului Clinic de Psihiatrie, cheltuielile pentru serviciile de expertiză psihiatrico-legală în sumă de - 994.00 (nouă sute nouăzeci și patru,00) lei.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului Arseni Valeriu Vasile în beneficiul statului cheltuielile în sumă de 35748.00 (treizeci și cinci mii șapte sute patruzeci și opt) lei, suportate în legătură cu extrădarea condamnatului din Federația Rusă.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Arseni Valeriu Vasile în noaptea de 09 spre 10 iulie 1998, în urma înțelegerii prealabile avute cu Cuzimenco Sergiu, în privința căruia cauza penală a fost disjungată, ambii fiind în stare de ebrietate, din motiv de răzbunare, acționând cu scopul de a-l omorî pe minorul Iuțiș Ruslan, cu care atât inculpatul Arseni Valeriu și Cuzimenco Sergiu se aflau în relații ostile, l-au chemat pe Iuțiș Ruslan la inculpatul Arseni Valeriu acasă în orașul Strășeni strada Frunze nr. 5, unde cu un cuțit pregătit din timp, i-au produs acestuia câteva lovituri în spate, care n-au fost mortale.

Prin urmare, în vederea realizării pînă la capăt a intenției lor infracționale, inculpatul Valeriu Arseni și complicele său Cuzimenco Sergiu, de comun acord sub pretextul că vor să-l ducă pe Iuțiș Ruslan la spital, pentru acordarea ajutorului medical, l-au dus pe acesta cu forța la marginea orașului Strășeni în apropierea stadionului vechi de lângă Spitalul raional Strășeni, unde l-au maltratat, lovindu-l cu pumnii și picioarele în diferite regiuni ale corpului, iar mai apoi au impus victima să mănînce pămînt și noroi, timp în care, au continuat să-i aplice cu deosebită cruzime lovituri cu pumnii, picioarele și cu cuțitul, provocîndu-i în urma acestor lovituri victimei minore Iuțiș Ruslan, leziuni corporale sub formă de echimoze pe obraji și pe partea anterioară a coapsei drepte, 139 plăgi tăiate de cuțit, dintre care 14 plăgi înțepate nepenetrante coapsei și genunchiului piciorului drept, plăgi tăiate-înțepate înjunghiate a coapsei piciorului stîng, 7 plăgi tăiate-înțepate înjunghiate a părții laterale a abdomenului din dreapta, dintre care 4 sunt penetrante în cavitatea abdominală, 48 plăgi tăiate - înțepate pe toată suprafața cutiei toracice anterioare din stînga, dintre care 18 sunt penetrante în cavitatea stîngă a cutiei toracice și abdomenului; 30 plăgi oarbe; 4 plăgi tăiate-înțepate oarbe a podului mîinii stîngi; 7 plăgi tăiate-înțepate oarbe pe partea laterală stînga gâtului și a umărului stîng; 56 plăgi tăiate-înțepate înjunghiate pe toată suprafața spinării, dintre care 36 sunt penetrante în cavitatea cutiei toracice, în urma cărora, a fost lezată - inima, ficatul, splina, intestinul gros și subțire, cu producerea hemoragiilor abundente în abdomen, în cutia toracică și țesuturile moi ale capului, care în comun se califică ca vătămări grave incompatibile cu viața în urma cărora victima Iuțiș Ruslan a decedat pe loc.

Acțiunile lui Arseni Valeriu Vasile au fost încadrate în baza art.145 alin.(2) lit. a), j) Cod penal - *omor intenționat , adică omorul unei persoane, săvîrșit cu premeditare și cu deosebită cruzime.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către procuror și inculpat, care au solicitat:

– **acuzatorul de stat**, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Arseni Valeriu Vasile să fie condamnat în baza art. 145

alin. (2) lit. a) și j) Cod penal și conform art. 88 pct. 6) Cod penal (redacția Legii a. 1961) să-i fie stabilită pedeapsa de 30 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, invocând blândețea pedepsei stabilite inculpatului, considerând că prima instanță nu a ținut cont la justa valoare de gravitatea/seriozitatea infracțiunii săvârșite de Arseni Valeriu, care la momentul comiterii ei, fiind prevăzută de art. 88 pct. 6) Cod penal (redacția a. 1961) conform art. 7¹ Cod penal al aceleiași perioade, actualmente, potrivit art. 16 alin. (6) Cod penal se consideră excepțional de gravă, de circumstanțele, urmările și motivul infracțiunii comise, precum și de faptul că victima infracțiunii în cauză Iuțiș Ruslan era minor, practic sănătos și apt de muncă, ba mai mult ca atât, și de faptul că în acțiunile ultimului au lipsit careva acțiuni provocatoare, care ar fi justificat comiterea o asemenea manieră teribilă a acestei crime; nu s-a ținut cont de rolul activ și odios pe care la avut Arseni Valeriu în raport cu complicelul său Cuzimenco Sergiu, care nu s-a eschivat de la răspundere și și-a executat deja pedeapsa de 12 ani închisoare; de lipsa în acțiunile lui Arseni Valeriu a circumstanțelor atenuante și prezența doar a celor agravante, precum și de numărul lor.

La fel, nu s-a ținut cont de modul de viață și personalitatea lui Arseni Valeriu, care pînă la comiterea crimei în cauză nu a fost angajat, a dus un mod de viață vulnerabil, a făcut abuz de băuturi alcoolice, fiind permanent implicat în activități distractive cu tente amorale, la moment nu este căsătorit, nu are familie și copii, iar din caracteristicile prezentate de Administrația Publică Locală (or. Strășeni) și cele parvenite neoficial de la Autoritățile Federației Ruse, deși este caracterizat din punct de vedere pozitiv, dacă se analizează starea de fapt a comportamentul lui Arseni V. este de remarcat, că acesta atît anterior cât și după această odioasă crimă a fost judecat pentru infracțiuni intenționate atît în țară cât și peste hotare în Federația Rusă, iar dacă se mai analizează și declarațiile martorilor din acest caz și circumstanțele crimei se desprinde în privința lui Arseni V. doar a unui comportament violent, care indică la faptul că acesta este socialmente periculos pentru societate, ceea ce impune izolarea lui totală de societate pe o perioadă cât mai îndelungată de timp, deoarece altfel prin punerea rapidă în libertate a lui Arseni V., ultimul va afecta negativ membrii societății.

Procurorul a mai menționat și faptul că imediat după săvârșirea crimei Arseni Valeriu a părăsit țara, și nu a acordat rudelor și membrilor familiei victimei o careva susținere materială ori morală, din contra, a întreprins de la îndepărtare indirect în privința ultimilor acțiuni de intimidare și constrîngere, aceștia aflîndu-se în stare de frică pentru faptul că unul din făptuitorii odioasei crime se află încă în libertate.

În opinia apelantului, prima instanță a ignorat cerințele art. 7, 61, 75 Cod penal, aplicîndu-i inculpatului Arseni Valeriu o pedeapsă nemotivat de blîndă, care nu va atinge scopul restabilirii echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

– **inculpatul Arseni Valeriu**, a solicitat casarea acesteia în partea ce ține de încadrarea faptelor conform legii în vigoare la momentul comiterii faptei și schimbarea regimului de detenție din penitenciar de tip închis în penitenciar de tip

semiînchis, invocând motivul că el a recunoscut vina și cauza penală a fost pornită în anul 1998 și sub strajă se află pentru prima dată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2015 a fost respins ca nefondat apelul declarat de inculpat și admis apelul declarat de procuror, casată în parte sentința Judecătoriei Strășeni din 16.04.2015 și pronunțată în privința lui Arseni Valeriu o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Arseni Valeriu Vasile a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 88 pct. 6) Cod penal (în redacția Legii din 24.03.1961) și conform prevederilor art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală i s-a stabilit pedeapsa de 13 ani închisoare cu executarea în penitenciar de tip închis.

Termenul de executare a pedepsei, calculându-se din 11 iunie 2015, cu includerea în acest termen perioada aflării în arest preventiv de la 03 martie 2014 până la 11 iunie 2015.

Celelalte dispoziții ale hotărârii atacate au fost menținute.

5. În motivarea soluției date instanța de apel a reținut că, judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Arseni Valeriu Vasile de săvârșirea infracțiunii de omor intenționat comis cu premeditate cu deosebită cruzime de două persoane, fapte care la momentul comiterii crimei se încadrau în prevederile art. 88 pct.6) Cod penal (în redacția Legii din 24.03.1961).

Totodată, instanța de apel a ținut cont că, organul de urmărire penală pe parcursul anchetei a reîncadrat faptele infracționale a lui Arseni Valeriu în baza art. 145 alin.(2) lit. a) și j) Cod penal (în redacția Legii 985 din 18.04.2002) și instanța de judecată, acceptând această poziție la adoptarea sentinței din 16 aprilie 2015 a admis o eroare de drept, recunoscând inculpatul vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin.(2) lit. a) și j) Cod penal (în redacția Legii din 18.04.2002), însă i-a stabilit pedeapsa în baza unei alte legi pentru care nu a fost recunoscut vinovat, și anume, conform art. 88 pct.6) Cod penal (în redacția Legii din 24.03.1961).

Instanța de apel, conducându-se de prevederile art. 10 Cod penal, a concluzionat că acțiunile inculpatului Arseni Valeriu urmează a fi încadrate corect în baza art. 88 pct.6) Cod penal (în redacția Legii din 24.03.1961), ca omor premeditat săvârșit cu circumstanțe agravante, săvârșit cu o deosebită cruzime, cu stabilirea unei pedepse în limitele sancțiunii legii date, legii mai favorabile situației inculpatului.

Totodată, instanța de apel a reținut că, deși de la data săvârșirii infracțiunii au trecut mai mult de 15 ani și fapta infracțională ar cădea sub incidența prescripției conform prevederilor art. 46 alin.(3) Cod penal (în redacția Legii din 24.03.1961), a indicat că nu poate fi aplicat, deoarece Arseni Valeriu a mai comis și altă crimă în anul 1999 prevăzută de art. 317 alin.(3) Cod penal al Federației Ruse - falsificarea , deținerea și folosirea până la data de 03.03.2014 a unui document de importanță

deosebită, pașaportul cetățeanului Federației Ruse pe numele Croitor Alexei Gheorghe, născut la 18.04.1979, fapte pentru care a fost condamnat cu amendă , astfel că, prescripția pentru fapta de omor comisă în anul 1998 a fost întreruptă prin săvârșirea unei noi infracțiuni, calcularea prescripției în acest caz a încetat a curge de la momentul săvârșirii unei noi infracțiuni în Federația Rusă în anul 2000 pînă la momentul executării sentinței 17.04.2014.

La stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75-78 Cod penal, precum și de art. 364/1 alin.(8) Cod de procedură penală, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care potrivit art.16 Cod penal se califica ca infracțiune excepțional de gravă, de persoana celui vinovat, care a recunoscut vina și se căiește sincer în cele comise, de faptul că a săvârșit infracțiunea față de un copil care se afla în stare de neputință de a se apăra, precum și alte circumstanțe cum ar fi, timpul curs de la data săvârșirii infracțiunii pînă la adoptarea sentinței, de pedeapsa aplicată la condamnarea complicelui Cuzmenco S., de faptul că inculpatul are doi copii minori.

Astfel, instanța de apel a considerat necesar de a stabili inculpatului pedeapsa privativă de libertate cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis, potrivit art.72 alin.(4) Cod penal, care va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, pentru a nu admite pe viitor săvârșirea astfel de infracțiuni.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Stoianova Olga în numele inculpatului, care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care lui Arsenii Valeriu să-i fie aplicată o pedeapsă potrivit hotărîrii primei instanțe, invocând că, instanța de apel neîntemeiat i-a agravat situația inculpatului, motivînd cu faptul că, inculpatul s-a eschivat de la executarea careva obligații față de rudele și membrii familiei victimei, plecînd peste hotarele țării, or, în această parte prima instanță s-a expus, fiind admise cerințele succesoriului părții vătămate cu dispunerea încasării de la inculpat a prejudiciului moral și a explicat procedura privind încasarea prejudiciului material.

7. Succesorul părții vătămate, Mîrza Tatiana a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de avocatul Stoianova Olga în numele inculpatului, solicitînd admiterea acestuia, cu menținerea hotărîrii primei instanțe ca fiind legală și întemeiată.

8. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de avocatul Stoianova Olga în numele inculpatului, solicitînd respingerea acestuia, cu menținerea hotărîrii atacate, ca fiind legală și întemeiată.

9. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Colegiul penal reține faptul că avocatul recurent își exprimă dezacordul cu pedeapsa stabilită inculpatului Arseni Valeriu, de către instanța de apel, care este prea aspră, însă nu indică temeiul de drept prevăzut de art. 427 alin.(1) Cod de procedură, deși este evident că argumentele acestuia se bazează pe temeiul de drept prevăzut în pct. 10) al normei sus indicate - „*s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*”.

Instanța de recurs menționează că potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Reieșind din materialele cauzei, instanța de recurs constată că inculpatul Arseni Valeriu a fost pus sub învinuire în baza art. 88 pct. 6) Cod penal, recunoscut vinovat și condamnat de prima instanță în baza art. 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal (în redacția legii penale din 18.04.2002) și stabilită pedeapsa în baza art. 88 pct. 6) Cod penal (în redacția legii penale din 24.04.1961) sub formă de închisoare, ținând cont de prevederile art.7, 10, 61, 75-77 Cod penal.

Totodată, Colegiul penal menționează faptul că, judecarea cauzei penale vizate în recursul ordinar a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate și cu respectarea prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, și potrivit pct. (8) al acestui articol, inculpatul, care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să fie înfăptuită pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Ulterior, instanța de apel, judecând apelurile declarate de procuror și inculpat, a casat în parte hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Arseni Valeriu Vasile a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 88 pct. 6) Cod penal (în redacția Legii din 24.03.1961) și condamnat la închisoare cu stabilirea unui nou termen, concluzionând că circumstanțele invocate de către prima instanță nu îndreptățesc pe deplin fapta comisă de către inculpat și nu poate genera aplicarea unei pedepse neechitabile, care nu-și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

Reieșind din prevederile legale enunțate, precum și din conținutul hotărârii atacate, instanța de recurs consideră că, instanța de apel i-a stabilit inculpatului Arseni Valeriu pedeapsa privativă de libertate, echitabilă pentru infracțiunea săvârșită, ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, motivându-și soluția în acest sens așa cum este indicat în pct. 5 al prezentei decizii, soluție pe care instanța de recurs o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Referitor la alegațiile avocatului recurent, precum că instanța de apel i-a agravat situația inculpatului prin aplicarea unei pedepse mai aspre, deoarece nu a ținut cont de faptul că, inculpatul a recunoscut vina sa și se căiește sincer de cele săvârșite, Colegiul penal le consideră nefondate și menționează că, potrivit practicii judiciare stabilite regula neagrării situației se aplică tuturor titularilor dreptului de apel, cu excepția cazului când procurorul atacă hotărârea în defavoarea inculpatului, iar instanța de apel este în drept, după caz, de a-i agrava situația acestuia în orice sens. Astfel că, regula neagrării situației guvernează nu numai pedeapsa, dar și oricare alt aspect al laturii penale, cum ar fi, spre exemplu, recunoașterea unor circumstanțe agravante, schimbarea încadrării juridice a faptei într-o infracțiune mai gravă.

În aceste condiții instanța de recurs consideră că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar, declarat de avocatul Stoianova Olga în numele inculpatului Arseni Valeriu se declară inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

10. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de avocatul Stoianova Olga în numele inculpatului Arseni Valeriu împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2015, în cauza penală în privința lui **Arseni Valeriu Vasile**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **20 mai 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Timofti Vladimir